

Dia de difunts

Estaven al voltant de la taule ònt i acaben de dinar, tote la familie reunide, i'n acabade l'oració pels morts de la casa, s'aixeca l'avi i voi dirigintse a fills i nets digué:

«No puc pas sustraurem, aqueix com els passats anys, de donar una pingellade, un petit toc en el cuadro de la triste diade de difunts, car ella'ns fa—encar que no vullam—meditar, ensenyantnos secament lo que som; no res.

Aqueste diade, fills meus, ens fa memorie—trovantlos a faltar de nostre vora—dels sers que com nosaltres visqueren, que'm nosaltres compartien la llar y que l'un darrera l'altre, an anat desapareixent, assemblantnos un impossible que maimes pugam tornals a veurer, tornals a parlar; assemblantnos no puguer esser que aixís pugan desaparèixer, per que si, en un tancar i obrir d'ulls, passant de la vida a la mort am tanta facilitat per voluntat de lo desconegut....

En'aquesta diade, cad'un de per si, deu convençers de que nostre cos que'l tot ens he sembla, es sols barroere materie; es com pedra, senga vida; puig lo que viu en nosaltres es lo invisible, es l'ànime i fugide Ella del cos, aqueix sols es menjalla de cucs.....

Aqueste diada boi recordantnos als que foren, ens marca front á front dels ulls, com si res, com si l'etzar fes que á veureho anessim, nostre destí, fentnos compendrer lo inutil de nostres egoismes, hipocresies, envejes, odis, petulancies del nostre jo i l'orgull que com si focim immortals, redressats com gegants, niem dins nostr'esser....

Aqueste diade'ns ensenya la realitat despullade de tot fictissisme fentnos ovirar am tota sa magnitut, de que serveig aqueix afany —que a voltes fa de nosaltres sers irracionals—d'acaparament d'or com si ell fos la sola felicitat, com si no hi focim á temps, am foll deliri, omplenant per enter tota nostr'exsistencie; sempre al aguait per'aixarparlo—importantnos un no res els medis, per denigrans que sigan—sens que hi posi fré ni la sanc que'ns marquí, am senyals imborrables, com á mals homens, ni'l plany de la víctima caiguda á nostres garres: emborrat-

jantnos am son dring i am son brill deixem que corrompi fins nostre conciecia, sens aturarnos á pensar qu'Ella es l'unic or, el mes preuat, la riqueza vritat, l'unique que'ns porta la felicitat i la tranquilat tant necessarie pera viurer.... i tot pera tornar al no res, apagantnos nosaltres am la mateixe facilitat que s'apaga la flama d'un llum d'oli, d'un sol buf.....

Aqueste diade'ns ha de fer pensar, que si tote la forsa de voluntat esmersade en el mal cercan paranyes, rumiant maneres i enginys pera mellor enganyarnos uns als altres s'esmercés en fer be, que res ens costarie, que res de menys en valdriem, molt al contrari, car la mellor satisfacció que'm de fruir ha d'esser en les bones obres; si aixís fossim, si aixís ho fessim ¡que bella fore la vida! ¡que de llagrimas s'estolviarien!

Mediteu fills meus, mediteu i penseu que la diade de difunts, es la diade mes triste, la que mes recorts tanca, la que mes ens fa acotar la teste, la que més ens omplena nostr'esperit de negrors i la que ha de fer que sigam bons si á conciecia i am sa recordança, volem aprofitarnos —pel nostre be—de ses ensenyangas.....

Callá l'avi i s'aixecá; els demés feren lo mateix i anaren á fer la visita anyal, en el cementiri del poble, á la tomba ònt i jauen les despulles dels de la familie que la mort, sens miraments, á las palpenes, sens ficsarse en jovens ni vells, en robustes ni febles, en si eran utils ó inutils, en si feien ó no feien falta, els hi arrebagá.

FRANCESC BASSAS I PALAUS.

Lo sultá y lo marabut

Una vegada hi hagué un sultá que se'n aná á passeig pels aforas de la capital y me'n veu un marabut (1) assentat y que me'n aguantava entre camas una calavera, y al acostarshi, s'adona de que l'home n'estava tot preocugat, rumiant.

Ja aprop del marabut, li pregunta'l sultá lo motiu d'aytat preocupació.

(1) Especie de capellá.